

- a) facts
c) guidance
- b) figures
d) none of these

Q.1 B Answer in one sentence (Any 5) (10)

1. Define communication.
2. What is quotation?
3. What is encoding and decoding in process of communication?
4. What is horizontal communication?
5. What are the physical barriers of communication?
6. Name any two forms of non-verbal communication?
7. What is a resume?

Q.2 Write Short Notes (Any 4) (20)

1. E-mail
2. Grapevine communication
3. Importance of communication workplace
4. Order letter
5. Physical barriers to communication
6. Downward communication

Q.3 Answer in 150 words (Any 3) (30)

1. Describe the essential qualities of business letters.
2. Explain in detail the process of communication.
3. Prepare your own resume.
4. Write the principles of effective communication.
5. Explain the forms in which non-verbal communication takes place.

Q.4 Answer in 300 words (Any 2) (30)

1. Describe the structure of a Report.
2. What are the key points to effective listening? State the barriers to listening.
3. State and explain the barriers to communication.
4. State and explain the types of communication in an organization.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१.अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. अहवाल लेखन वास्तविक माहितीचा असते.
अ) जोड
क) घटनावली
ब) पुरावा/संदर्भ
ड) छाप
२. कोणाचाही जिकण्यासाठी नजरानजर महत्वाची ठरते.
अ) धन
क)ध्येय
ब) विश्वास
ड) यश
३. हा तांत्रिक स्वरूपाचा अडथळा असतो.
अ) वायुविजन
क) आत्मविश्वासाची कमतरता
ब) अंतर
ड) विद्युतपुरवठा खंडित होणे
४. वेळोवेळी अद्यतन केली गेली पाहिजे.
अ) पत्र
क) अहवाल
ब) इतिवृत्त
ड) व्यक्तिगत माहिती

२. संज्ञापनाची प्रक्रिया विस्तृत करा.
 ३. तुमच्या व्यक्तिगत माहितीचा नमुना सादर करा.
 ४. प्रभावी संज्ञापनाची तत्त्वे लिहा.
 ५. अशाब्दिक संज्ञापन कोणत्या प्रकारे घडू शकते ते स्पष्ट करा.
- प्र. ४) खालील प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (३०)
१. अहवालाची रचना स्पष्ट करा.
 २. श्रवण प्रक्रियेतील अडथळे सांगून प्रभावी श्रवणासाठी लागणाऱ्या महत्त्वाच्या बाबी लिहा.
 ३. संज्ञापन प्रक्रियेतील अडथळे विस्तारित करून लिहा.
 ४. कोणत्याही संस्थेमध्ये घडणाऱ्या संज्ञापनाचे विविध प्रकार विस्तारित करा.
